

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ЯК ОДНОГО З ЕЛЕМЕНТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ СПЕЦІАЛІСТІВ ФАРМАЦІЇ

Зарічкова М. В.

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

uef-ipksf@mail.ru

Одним із шляхів реформування системи соціального захисту в Україні стало створення системи соціальних послуг після прийняття Закону України «Про соціальні послуги» №966-IV від 19.06.2003 р. Так з 2003 року в Україні з'явилося поняття соціальні послуги як комплекс заходів з надання допомоги особам, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, з метою розв'язання їхніх життєвих проблем. Але наявність багатьох невирішених проблем з цього питання, недосконалість чинного законодавства, неясність та невизначеність термінів, проблеми з реалізацією вже прийнятих підзаконних актів негативно впливає на систему соціальних послуг в Україні та гальмує процес їх впровадження для спеціалістів фармації. Тому дослідження шляхів вдосконалення системи соціальних послуг в Україні взагалі, і в фармацевтичній галузі зокрема, є актуальними сьогодні і підвищить рівень соціального захисту для спеціалістів фармації, які його потребують.

Нами було проаналізовано чинне законодавство з цього питання та встановлено, що існує багато питань для вирішення в площині законодавчого регулювання загальної системи соціальних послуг і впровадження практики надання соціальних послуг для спеціалістів фармації. Так, Постанова Кабінету Міністрів України №559 «Про затвердження Правил організації та проведення конкурсу на залучення бюджетних коштів для надання соціальних послуг», яка була прийнята у 2004 році і втратила чинність у 2013, жодного разу не застосовувалась. Існує невизначеність і різне тлумачення базових понять. Відповідно до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» від 05.10.2000 року №2017-III державними гарантіями забезпечується

рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму, у тому числі у сфері надання соціальних послуг. Але у стандартах соціальних послуг передбачається такий обсяг послуг, які можливі тільки за рамками забезпечення прожиткового мінімуму. На сьогодні не існує чіткого розуміння, що таке «соціальна послуга».

Основними нормативно-правовими актами, на яких зараз базується система соціальних послуг є: Закон України «Про соціальні послуги»; Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», Наказ Мінсоцполітики №537 від 03.09.2012 р. «Перелік видів соціальних послуг, що надаються особам, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати» тощо. Слід зазначити, що ці нормативно-правові акти в деяких пунктах суперечать один одному і жоден з них не враховує галузевої специфіки, що унеможлиблює участь спеціалістів фармації у сфері надання соціальних послуг.

З метою вирішення всіх проблемних питань, які наразі існують у системі соціальних послуг, в країні з 2007 року триває реформування системи соціальних послуг. З 2013 р. затверджено «План заходів на 2013-2016 роки щодо реалізації Стратегії реформування системи надання соціальних послуг», який передбачає реформування системи соціальних послуг. Дана реформа насамперед зумовлена потребою у створенні «ринку соціальних послуг» - забезпечення їх якості та ефективності за оптимальну вартість. Ринок соціальних послуг передбачає право отримувача послуг самостійно обирати «установу та заклад, а також форму соціального обслуговування», «створення для суб'єктів, що надають соціальні послуги, рівних умов на ринку таких послуг», «модернізувати наявну інфраструктуру соціальних послуг та створити конкурентний ринок зазначених послуг шляхом впровадження механізму стимулювання суб'єктів, що надають соціальні послуги, до постійного підвищення рівня їх якості». Також, передбачається чіткий розподіл послуг, які надаються за рахунок бюджетних коштів та за рахунок власних коштів отримувача.

Таким чином, важливим завданням реформування системи надання соціальних послуг, є роздержавлення цієї сфери та залучення недержавних надавачів до надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів. Також необ-

хідно враховувати специфіку галузей народного господарства, тому що умови праці і потреби фахівців, які працюють в цих галузях, відрізняються один від одного шкідливістю умов праці, ризиком травматизму на робочих місцях, спектром професійних захворювань та ін. Тому соціальні послуги для спеціалістів фармації можуть відрізнитися від соціальних потреб, наприклад, у працівників вугільної промисловості тощо.

Для врахування галузевої специфіки при наданні персональних соціальних послуг працівникам, які потребують соціального захисту, вважаємо за необхідне створити єдиний галузевий банк даних щодо потреб у соціальних послугах, який постійно оновлюється і надає можливість своєчасного реагування на відповідний соціальний запит.

Враховуючи вищезазначене можна зробити наступні висновки щодо вдосконалення соціального захисту та імплементації в систему надання соціальних послуг галузеву специфіку. Вважаємо за необхідне розробити стандарти, які повинні врегулювати систему соціальних послуг і враховувати галузеву специфіку щодо потреб отримувачів для впровадження їх у соціальний захист спеціалістів фармації. Необхідна вибудова системи створення ринку соціальних послуг з участю в ньому організацій різних форм власності та врахування галузевої специфіки. Також важливою залишається розробка «схеми організації та надання соціальних послуг» від рівня центральних органів виконавчої влади до рівня отримувача – спеціаліста фармації. Для цього необхідно прописати функції та розподіл між плануванням, фінансуванням, контролем та наданням соціальних послуг, що забезпечить орієнтацію всієї системи соціальних послуг з акцентом на отримувача.